

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук, професора Назаренко Лариси Григорівни на дисертацію Звягіної Наталії Юріївни «Діагностика та патогенетичне обґрунтування корекції дискоординованої пологової діяльності», що подана до спеціалізованої вченої ради Д 64.600.01 Харківського національного медичного університету на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія

Ступінь актуальності обраної теми. У сучасних соціально-економічних реаліях репродуктивне здоров'я є фактором національної безпеки, критерієм ефективності демографічної політики. Стійкими тенденціями сьогодення в Україні є модель звуженого відтворення населення за рахунок зниження доли повторних народжень, формування нових великих груп соціального ризику, зростання захворюваності репродуктивної системи. Як індикатори цих процесів в XXI столітті виступають показники збільшення числа ускладнень гестаційного періоду, критичне зниження числа пологів з абсолютно нормальним результатом для матері та дитини.

Перебіг пологів і спосіб розродження є однією із визначальних характеристик репродуктивного здоров'я жінки. Від них залежить найвідповідальніший етап перинатального періоду, а отже, фізичний, нервово-психічний та інтелектуальний розвиток дитини, а також стан здоров'я жінки-матері, наступний репродуктивний потенціал сім'ї. Аномалії пологової діяльності мають безпосередній вплив щодо успішної реалізації концепції безпечного материнства, що обґрунтовує медико-соціальну значимість теми, обраної Звягіною Н.Ю. для дисертаційного дослідження.

Аномалії родової діяльності, як клінічна і теоретична проблема, залишаються на піку актуальності. Патологія родової діяльності є основним джерелом оперативних розроджень, акушерської і перинатальної травматизації, маткових кровотеч, післяпологових ускладнень, незважаючи на проведені в минулі десятиріччя комплексні системні дослідження, якими встановлено багатокомпонентну природу інтеграції між пусковими механізмами пологів і станом організму жінки взагалі і матки, як ефекторного органу, а також

визначено роль численних факторів, що сприяють розладам систем регуляції скоротливої активності матки.

Нинішнім часом слід констатувати трансформацію структури різновидів аномалій родової діяльності в порівнянні з початком ХХІ століття: домінування пологової слабкості, гіпотонічної дисфункції, як причини обструктивних пологів, змінилося збільшенням частоти дискоординації маткових скорочень та дистоції шийки. При цьому остаточно не з'ясовано механізми, які «відповідальні» за перешкоджання адекватній перебудові гормонального гомеостазу, ініціації пологів, зокрема, дозрівання шийки матки, появі маткових скорочень, синергічно з досягненням зрілості фето-плацентарного комплексу. Підходи до вибору моделі розродження контингенту пацієнток з дискоординацією пологів дотепер вирішуються однобічно, здебільшого шляхом кесарева розтину, адже прогностичні та клінічні аспекти ефективної преіндукції та обсягу корекційних технологій залишаються в числі найбільш слабких ланок в наданні акушерської допомоги. Отже, дисертація Звягіної Н.Ю., присвячена оптимізації акушерських і перинатальних результатів вагітності у жінок з ускладненням пологів дискоординацією родової діяльності, шляхом персоналізованого вибору обсягу заходів корекції даної патології, є актуальною і надзвичайно важливою з наукового і практичного боку.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота є фрагментом планової науково-дослідної роботи Харківського національного медичного університету, кафедри акушерства та гінекології №2 «Розробка нових підходів до діагностики, лікування та профілактики ускладнень у вагітних та при захворюваннях репродуктивної системи» (номер державної реєстрації 0114U004147).

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні наукові положення дисертації, висновки та рекомендації належним чином обґрунтовані результатами власних досліджень.

Дисертація побудована і виконана на основі логічного і послідовного дизайну, який отримав схвалення комісії з біоетичної експертизи та етики

наукових досліджень при Харківському національному медичному

університеті.

Чітке визначення двох етапів дослідження, використання клініко-статистичного ретроспективного аналізу, обсяг проспективного етапу клінічних спостережень, раціональний розподіл пацієнтів на групи є достатнім для вирішення завдань і адекватним для досягнення мети.

Методичне забезпечення роботи характеризується достатньо високим рівнем, повністю відповідає сучасним вимогам щодо наукових досліджень в галузі клінічної медицини.

В роботі використано сучасні методи клінічної діагностики і визначення гормональних і біохімічних показників гомеостазу, надійні ультравукові тести оцінки стану матково-плацентарно-плідової гемодинаміки, актуальні методи статистичної обробки даних клінічних досліджень. Результати роботи підтверджені високим рівнем статистичної достовірності.

Усе це можна вважати надійною гарантією достовірності й обґрунтованості висновків.

Наукова аргументація основних положень дисертації переконлива і не викликає сумніву або заперечень.

Наукова новизна дисертації. На основі комплексної оцінки проведених

клініко-інструментальних досліджень автором доповнено новими даними концепцію розвитку дискоординованої діляльності, а саме, розширено уявлення щодо ролі фосфоліпідів в розвитку даної патології, асоційованих перинатальних ускладнень, що стало науковим обґрунтуванням призначення лікарського препарату фосфатидилхоліну як засобу оптимізації маткової активності. На підставі проведеного дослідження визначені клініко-патогенетичні особливості дискоординованої діляльності з урахуванням біохімічних, ендокринних, доплерометричних, кардіотокографічних, морфологічних показників.

За результатами ретроспективного аналізу і проспективних досліджень автором переконливо доведено і обґрунтовано основні характеристики патології скоротливої активності матки при дискоординованій пологів

діяльності, простежено вплив різних підходів щодо корекції наявних порушень. Теоретично обґрунтовано доцільність використання фосфатидилхоліну в корекції дискоординатії скоротливої діяльності матки, основними аргументами на користь якого позитивний вплив на перебіг пологів, стан плода та новонародженого.

Дисертантом вперше визначені кореляційні зв'язки біохімічних, гормональних, доплерометричних показників та токографічних параметрів дискоординованої пологової діяльності, встановлені особливості кислотно-лужного стану крові плода, вмісту фосфатидилхоліну в заліжності від методу лікування дискоординатії пологової діяльності.

На підставі аналізу морфологічних змін в плаценті при використанні різних варіантів корекції дискоординованої пологової діяльності продемонстровано заліжність ушкодження плаценти та її судинного сектору від засобів, застосованих з метою регуляції маткових скорочень. Вперше розроблено алгоритм комплексної діагностично-лікувальної тактики щодо корекції дискоординатії пологової діяльності з урахуванням вмісту біологічно активних речовин та фосфоліпідних фракцій в крові родільці, стану фетоплацентарного комплексу. Встановлено механізм порушень регуляції скорочувальної функції матки при дискоординатії пологової діяльності, а також розвитку дистресу плода.

Практичне значення результатів дослідження. Отримані результати дослідження дозволили розробити рекомендації для використання їх у практичній роботі лікарів. На підставі виконаного обсягу досліджень отримані найбільш повна та об'єктивна інформація щодо особливостей змін скорочувальної активності матки при дискоординованій пологовій діяльності за умов застосування різних засобів лікування, доведена можливість покращити перебіг пологової діяльності, стан матері, плода та новонародженого. На підставі результатів дослідження розроблено та впроваджено в практику диференційований підхід до вибору методу корекції розвитку дискоординатії пологової діяльності з використанням фосфатидилхоліну. Матеріали дисертації впроваджені в практику роботи пологових будинків Харкова: КНП

«Харківський міський клінічний пологовий будинок №1», КНП «Міський клінічний пологовий будинок №2», КНП «Харківський міський клінічний пологовий будинок №3».

Теоретичні положення та практичні рекомендації дисертаційної роботи використовуються в педагогічному процесі кафедр акушерства та гінекології Харківського національного медичного університету та Харківського національного університету ім.Каразіна.

Оцінка дисертаційної роботи за змістом.

Дисертація викладена в монографічному науковому стилі, що дозволяє оцінити автора як грамотну особистість з високою культурою мови. Завважень стосовно структури та оформлення рукопису немає, він відповідає діючим вимогам. Структура дисертації традиційна: вступ, аналіз сучасного стану проблеми діагностики та корекції дискординованої пологової діяльності, опис власних досліджень (п'ять розділів), аналіз і узагальнення результатів, висновки, практичні рекомендації, бібліографічний список.

У вступі одержало конкретне і лаконічне обґрунтування актуальності теми дисертації, формулювання мети дослідження, визначення завдань, потребних для її реалізації, чітко подані в концентрованій формі наукова новизна та практична значущість отриманих результатів, відомості про особистий внесок здобувача в дисертаційному дослідженні.

В першому розділі розкрито епідеміологію та сучасний стан проблеми, наводяться дані, які обґрунтовують обраний напрямок і арсенал методичних інструментів клінічного дослідження. Проведений аналіз актуальних джерел літератури розкриває етіопатогенез та сучасні підходи до діагностики та лікування дискординованої пологової діяльності. Проаналізований огляд досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених підтвердив високу професійну підготовку дисертанта, ретельність в пошуку і виваженість в аналізі наукової літератури, належне володіння термінологічним апаратом. Більшість цитованих джерел охоплює останні п'ять років.

Розділ 2 - дизайн, матеріали та методи дослідження. Дослідження проводилось із дотриманням сучасних принципів біоетики та доказової

медичини відповідно до принципів належної клінічної практики. Детально описано методи загальних та спеціальних клінічних, інструментальних досліджень. Обрані методи дослідження відповідають поставленій меті та завданням дослідження.

Третій розділ присвячений ретроспективному аналізу розродження пацієнток з дискоординованою головою діяльністю. Ретроспективний клініко-статистичний аналіз особливостей перебігу вагітності та пологів за 3 роки у Харківському регіональному перинатальному центрі показав високу частоту аномалій пологової діяльності, в основному за рахунок дискоординативної дисфункції нервової системи та порушення у функціонуванні ендокринної системи. Наявна акушерська патологія (гестози, перенапруження, не своєчасне вилиття вод) також сприяли розвитку дискоординативної пологів.

Низька ефективність існуючих підходів до постановки діагнозу, відповідно, якомога ранньої корекції дискоординативної дисфункції та від загальної прийнятої терапії, а також негативний вплив на плід обумовили високу частоту оперативного розродження, пологового травматизму матері і плоду, зтяжких пологів, патологічної крововтрати, материнської та перинатальної захворюваності. Все це стало належащим об'єктом дослідження, як резерву підвищення якості діагностики, як гарантії ефективності лікування, як резерву оптимізації результатів пологів.

Четвертий розділ дисертаційної роботи присвячено опису змін в результаті проведення лікування. Константовано, що динаміка показників стану плода залежить від методу терапії. Ключовим моментом даного розділу є доведення факту, що при застосуванні лікарського засобу фосфатидилхоліну в корекції дискоординативної дисфункції маткових скорочень вміст адреналіну, ПП2а, окситоцину наближується до норми,

Особливий інтерес викликають результати дослідження, присвяченого стану новонароджених, викладені в п'ятому розділі, в якому проводяться клініко-параклінічні параметри при використанні різних методів лікування

дискординованої головної діяльності.

Шостий розділ присвячено морфологічним особливостям плаценти від ролів з дискординацією головної діяльності. Проаналізовано морфологічні характеристики плаценти при використанні різних видів методів корекції дискординації головної діяльності. Визначено, що при комплексній корекції дискординації головної діяльності лікарським засобом, діючою речовиною якої є фосфатидилхолін, макроскопічно плацента не виявила патологічних змін, а мікроскопічно - об'єм фібринолітного некрозу тканини плаценти майже не відрізнявся від показників контрольної групи. Це дозволило автору діяти висновку, що використання фосфатидилхоліну в корекції дискординації голови є патогенетично обґрунтованим і клінічно ефективним заходом.

Характеризуючи в цілому розділи власних досліджень, необхідно підкреслити, що Звятиною Н.Ю. проведено багатогранні та об'ємні дослідження, які заслуговують уваги як у науковому, так і в практичному плані. Кожний розділ завершується резюме, переліком публікацій автора, які відображають отримані результати.

Аналіз та узагальнення результатів дисертації побудовано як концентроване обговорення отриманих даних. Висновки та практичні рекомендації цілком витікають із матеріалів дисертаційного дослідження, в них міститься розв'язання усіх поставлених завдань, а отже реалізація мети дослідження.

Принципових недоліків дисертації не знайдено. При розгляді дисертаційної роботи Звятиної Н.Ю. не виявлено ознак порушень академічної доброчесності.

Повнота викладення матеріалів дисертації. За матеріалами дисертаційного дослідження автором опубліковано 13 наукових праць, з них 4 статей у фахових виданнях, 3 – в іноземних журналах. В надрукованих статтях з необхідною повнотою висвітлені результати проведеного дослідження.

Авторферат є ідентичним за змістом та сутністю рукопису дисертації, зауважень немає.

Для дискусійного обговорення вважаю за доцільне поставити такі запитання:

1. Як можна пояснити збільшення останнім часом частоти дискоординації пологів у структурі аномалій скоротливої діяльності?
2. Якого результату можна очікувати від монотерапії дискоординації пологів лікарським засобом фосфатидилхоліну, чи є такий досвід?

Висновок

Дисертаційна робота Звягіної Наталії Юріївни «Діагностика та патогенетичне обґрунтування корекції дискоординованої пологової діяльності», подана на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 акушерство та гінекологія, присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства, є завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують наукову задачу суттєвого значення, а саме зниження частоти несприятливих наслідків для матері і плода в пологах, ускладнених дискоординованою скоротливою діяльністю, шляхом ефективного прогнозування, застосування оптимального обсягу лікувальних заходів. Не викликає жодних сумнівів значущість даної дисертаційної роботи для практичної охорони здоров'я.

Дисертаційна робота Звягіної Н. Ю. відповідає вимогам п.11 «Положення про порядок присудження наукових ступенів і вченого звання старшого наукового співробітника», а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – «акушерство та гінекологія».

Доктор медичних наук,
професор, завідувач кафедри генетики,
акушерства, гінекології та медицини плода
Харківської медичної академії
післядипломної освіти МОЗ України

Підпис _____ Л.Г. Назаренко
Засвідчую
Вчений секретар